

TERMÉNYPIACI TRENDEK ÉS KIHÍVÁSOK

FÜLÖP PÉTER A TAKARMÁNYIPAR AKTUÁLIS HELYZETÉRŐL

A globális terménypiacok ingadozásai, a hazai állattenyésztés előtt álló kihívások és a takarmányipart érintő innovációk mind meghatározzák a következő időszakot. Fülöp Péter, az UBM Csoport kereskedelmi igazgatója az interjúban a gabona-, fehérje- és adalékanyag-piacok alakulásáról, a baromfi- és sertéságazat nehézségeiről, valamint az időjárás és a toxinok szerepéről osztja meg szakmai meglátásait.

Egyből a közepébe vágva, hogy látja: milyenek a kilátások a nemzetközi terményárak tekintetében?

A terménypiac a takarmányipar számára a három fő gabonaterméket jelenti, a kukoricát, a búzát és az árpát. Ez az egyik alappillér, ami meghatározza a mi működésünket is. A másik termékcsoporthoz a szójadara és egyéb fehérjetermékek csoportja tartozik. Ezek mellett vannak a - leginkább Kínából importált - különféle vitaminok, aminosavak és egyéb mikro-, valamint makró elemek, amelyek teljessé teszik azt a takarmányt, amit a partnereink felé értékesítünk. Ha a gabonákról beszélünk, akkor azt tudom mondani, hogy az elmúlt időszak intenzívebb emelkedést hozott. Meglátásunk szerint a világpiacon a trendek alapvetően nem voltak kedvezőtlenek. Sem a mi szempontunkból, sem pedig a gazdák szempontjából. Stabilmak mondható, enyhén emelkedő piacról beszélhetünk, ami mindenkinek elfogadható. Emellett megállapíthatjuk azt a tényt is, hogy a terményárak alapvetően nem könnyen csökkennek. Részben mert a tárolóhely kapacitás elegendő, aratási nyomás ritkán fordul elő, másrészt a gazdatársadalomnak megvan az a finanszírozási lehetősége, melynek következtében nincs feltétlen eladási kényszer. Az így kialakult rendszerben egyre több gazda engedheti meg magának, hogy egy, két, három vagy akár öt hónapig is visszatartsa a terményeit az értékesítéstől.

Külső szemlélőnek ez a helyzet úgy tűnhet, hogy a takarmányértékesítéssel foglalkozó vállalkozásoknak ez nem jó, de valójában nincsen ezzel gond, mert ehhez is tud a piac alkalmazkodni, ha ez a helyzet.

Mit lehet megállapítani a szója és a fehérjetermékek esetében?

Azt látjuk, hogy ezen a területen világpiacon szinten nagy volumen van. Soha ilyen nagy volumenű termés nem volt szójababból, mint az elmúlt évben. A kínai igények csökkentek, a piacon nem olyan intenzívek, ezért jelentős árcsökkenés is volt az elmúlt negyedévben a szójadara terméknek. Egyelőre nem látjuk, hogy ez a folyamat meddig tart, így biztonsággal csak azt az információt adhatom a hazai gazdáknak, hogy szerencsére a szójabab ára messze nem csökkent annyit, mint a szójadaréé. Utóbbi egyébként nagyrészt brazil, illetve dél-amerikai importból fedezzük. Ezért történhet meg, hogy a szójabab és a szójadara ára időnként elváljak egymástól.

Az importált aminosavak és fehérjék esetében milyen folyamatok láthatóak?

Ezeknek a termékeknek az esetében már más a helyzet, az árak ugyanis trendszerű és intenzív emelkedésben vannak. Fontos megjegyezni, hogy néhány szereplős, giga méretű gyártói, beszállítói piacról beszélünk és mivel kevés gyártó van, ez igen erős hatással van a piaci árakra.

A hazai takarmányárak hol helyezkednek el a skálán?

Ha a hazai baromfitakarmányt nézem, akkor nem mehetnek el szó nélkül a madárinfluenza mellett, ami évente kétszer okoz óriási károkat. Az állattartáson belül az egyik legmeghatározóbb ágazatról beszélünk, jelentős takarmányigénnyel. A telephelybővítési pályázatok növekvő száma is ezt támasztja alá. Nekünk, takarmányforgalmazóknak örömteli ez a folyamat, örömteli, hogy mindenki szeretne hatékonyságot növelni, ám ürröm az örömben a folyamatosan visszatérő járvány, ami bizony képes megzavarni az állományt. A fertőzött telep másfél-két hónapra kiesik a működésből, és ha nincs állomány, akkor takarmányigény sincs.

A sertéságazatra áttérve, érdekes dinamikát tapasztalhatunk, ugyanis látunk nehezebb és könnyebb időszakot is. Az elmúlt évben volt egy-két periódus, amikor nem volt elég malac. Ezekben az időszakokban, aki kocartartó volt, az jelentős profitot tudott elérni, aki pedig hizlalt, az lehet, hogy éppen veszteséget termelt. Ez roppant hektikus állapot, és nehezen tervezhető is egyben.

Talán nem mondok újdonságot azzal, hogy összességében a takarmányipart nagy mértékben befolyásolják a globális terméshozamok. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni az ukrán-orosz háborús helyzetet sem, hiszen Oroszország a világ egyik legnagyobb búza exportőre, Ukrajna pedig a világ egyik legnagyobb kukorica exportőre volt. Összességében azt látjuk, hogy a sertéságazat nagyobb kihívásokkal küzd és csak nagyobb kilengésekkel tud működni.

Szerencsére a szarvasmarha tenyésztés esetében egy kicsit kiegyensúlyozottabb a helyzet. A tej ára nagyon szépen emelkedett az elmúlt időszakban. Ebben az üzletágban inkább a környezeti és időjárási körülmények

jelenthetnek gondot. A lassanként megszokottá váló nagyon száraz nyár alapvetően befolyásolhatja a betakarítható és silózható tömegtakarmányok minőségét és mennyiségét. Márpedig kőkemény pénzügyi kérdés egy szarvasmarha tartónak, hogy az állományt ezekkel az adottságokkal milyen költség- és termelési szinten tudja tartani, illetve milyen profitot tud belőle elérni.

A toxin jelenléte hogyan befolyásolja a takarmányok minőségét, árait és felhasználhatóságát?

Hogy egy termény mennyire lesz toxikus az adott évben, ez jelentősen tud változni. A don toxinra többé-kevésbé megvan a védekezés a növénytermesztők oldaláról, de az aflatoxinnál egyelőre nem látjuk, hogy lenne olyan gyakorlati védekezési metodika, amivel eredményesen meg tudnák óvni a terményt, elsősorban a kukoricát, természetesen.

Az idei évre milyen előrejelzésekbe tudna bocsátkozni?

Azt gondolom, hogy a baromfiágazat két-három hónapig biztosan stabil lesz a madárinfluenza miatt kiesett állományok miatt. Nem tudhatjuk, hogy jön-e tavaszi járványhullám, de sajnos elég nagy esély van rá. Ettől függetlenül a baromfiiparnak minden esélye megvan rá, hogy sikeres évet zárjon. A sertés piac a fent említett okok miatt felelősséggel nem jelezhető előre, de ha a malac ár, hizó ár, táp ár kedvező arányban alakul, akkor esetleg egy átlagos évre még számíthatunk. A szarvasmarha piac továbbra is erősen időjárás függő, főleg azon múlik, hogy mennyire lesz idén meleg. A terménypiacokon extrém kilengésekre én nem számítok, meglátásom szerint óvatos, de folyamatos emelkedés várható.

